

3.6 อำเภอโนนสูง

3.6.1 ประวัติอำเภอ

เดิมเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2440 ทางราชการได้รวบรวมท้องที่ตำบลโนนสูง ตำบลใหม่ ตำบลบึง ตำบลจันอัด ตำบลด่านคล้า ตำบลโตนด ตำบลขามเฒ่า ตำบลขามสะแกแสง (ปัจจุบันตั้งเป็น อำเภอขามสะแกแสง) ตำบลโนนวัด ตำบลเสลา ตำบลทองหลาง รวม 11 ตำบล ตั้งเป็นอำเภอ เรียกว่า “อำเภอกกลาง” การที่เรียกชื่ออำเภอนี้ว่าอำเภอกกลางนั้น เนื่องจากตั้งอยู่ระหว่างอำเภอเมืองนครราชสีมา (อำเภอใน) กับอำเภอบัวใหญ่ (อำเภอนอก) ส่วนอำเภอกกลางนั้นเดิมเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบัวใหญ่ ดังนั้น จะเห็นว่าชาวอำเภอโนนสูงหรืออำเภอกกลางดั้งเดิมจะใช้ชื่อสกุลลงท้ายด้วย “กลาง” เป็นส่วนใหญ่ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวโคราชที่ชื่อสกุลจะสามารถบ่งชี้ที่มาของอำเภอได้

เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2450-2459 สมัยพระยาอำรรพพิทักษ์ (ดิษฐ์ โสภส) เป็น นายอำเภอ ได้พิจารณาเห็นว่าอำเภอตั้งอยู่บริเวณวัดร้างมาก่อน จึงได้เปลี่ยนชื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ของที่ตั้งและใช้ชื่อว่าอำเภอโนนวัด ประมาณปี พ.ศ. 2460-2461 สมัยพระยาบริรักษ์นครเขต เป็น นายอำเภอเห็นว่าที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอเดิมไม่เหมาะสมเท่าที่ควร จึงย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งใหม่ ณ บริเวณที่ว่าการอำเภอในปัจจุบัน

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2487 กระทรวงมหาดไทยได้ปรับปรุงเขต อำเภอ ตำบล และ หมู่บ้าน ใหม่ นายชม วัลลิภากร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายอำเภอขณะนั้น ได้เปลี่ยนชื่ออำเภอเดิมเสียใหม่ จากอำเภอ โนนวัด เป็น อำเภอโนนสูง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพท้องที่ซึ่งเป็นที่ราบสูงหรือ โนนสูง และใช้ชื่อนี้มา จนถึงปัจจุบัน

3.6.2 ที่ตั้งอำเภอ อาณาเขต ขนาดพื้นที่

อำเภอโนนสูงมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 446,250 ไร่ (714 ตารางกิโลเมตร) คิดเป็นร้อยละ 3.47 ของจังหวัดนครราชสีมาพื้นที่ ตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครราชสีมาระยะทาง ห่างจากจังหวัดประมาณ 37 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอกอง และอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอจักราช และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอพิมายและอำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา ทิศตะวันตก ติดต่อกับพื้นที่อำเภอโนนไทย และอำเภอขามสะแกแสง จังหวัด นครราชสีมา

3.6.3 ลักษณะภูมิประเทศและลักษณะทางภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอโนนสูง โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง สภาพดิน มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย และมีเกลือสินเธาว์ปะปนอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณตำบลใหม่ ตำบลคอนหวาย ตำบลโตนด ตำบลขามเฒ่า ตำบลพลสงคราม ตำบลธารปราสาท ทำให้มีการทำนาเกลือในเขต

ห้องที่ตำบลโตนด และตำบลธารปราสาท สภาพดินโดยทั่วไปจึงมีความสมบูรณ์ต่ำ ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร

สภาพอากาศตลอดทั้งปี อำเภอโนนสูงมีภูมิอากาศคล้ายคลึงกับจังหวัดใกล้เคียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกในบางฤดูกาล และในฤดูฝนมักจะมีฝนทิ้งช่วงทำให้การทำนาไม่ได้ผลเท่าที่ควร ห้วงระยะเวลาที่ฝนตกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน และห้วงระยะเวลาที่ฝนทิ้งช่วงระหว่างเดือนมกราคม เดือนเมษายน เดือนกรกฎาคม และเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม

3.6.4 ลักษณะด้านเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ ประชากรอำเภอโนนสูงส่วนใหญ่ทำการเกษตร ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รับจ้างทั่วไป รับราชการ ค้าขาย ประกอบกิจการธุรกิจและบริการ

ตารางที่ 186 แสดงการประกอบอาชีพของประชากร อำเภอโนนสูง

อาชีพ	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่มีอาชีพ	1,673	2,531	4,204
นักเรียน	7,751	7,579	15,330
นักศึกษา	589	796	1,385
ทำนา	12,023	13,308	25,331
ทำไร่	16	13	29
ทำสวน	26	24	50
ประมง	7	1	8
ปศุสัตว์	15	11	26
รับราชการ	596	506	1,102
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	22	43
พนักงานบริษัท	255	249	504
รับจ้างทั่วไป	10,771	9,893	20,664
ค้าขาย	1,239	1,569	2,808
ธุรกิจส่วนตัว	95	78	173
อื่นๆ	1,686	2,002	3,688
รวมทั้งสิ้น	36,763	38,582	75,345

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโนนสูง (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) รายได้ จากข้อมูลพบว่า ตำบลใหม่มีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดจำนวน 66,823.46 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งถือว่าสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของจังหวัดนครราชสีมา ประชากรโดยส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม โดยการปลูกพืชเศรษฐกิจเป็นหลัก ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว และอ้อย รองลงมาคือ ตำบลคอนหวายมีรายได้เฉลี่ยจำนวน 57,767.79 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ตำบลขามเฒ่ามีรายได้เฉลี่ยจำนวน 42,162.85 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 187 แสดงรายได้ของประชากรจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอโนนสูง

ลำดับ	ตำบล/เทศบาล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
1	โนนสูง	ไม่มีข้อมูล
2	ใหม่	66,823.46
3	โตนด	47,229.33
4	บึง	45,359.36
5	คอนขมพู	47,587.39
6	ธารปราสาท	51,726.86
7	หลุมข้าว	52,850.13
8	มะค่า	45,345.23
9	พลสงคราม	43,113.76
10	จันอัด	48,894.96
11	ขามเฒ่า	42,162.85
12	ด่านคล้า	43,279.99
13	ลำคองษ์	46,062.63
14	เมืองปราสาท	44,060.46
15	คอนหวาย	57,767.79
16	ลำมูล	47,666.63
	เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปีของคนในพื้นที่	48,898.20

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโนนสูง (2554)

3) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่า ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภครวมทั้ง อำเภอจำนวน 7,653,408,646 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อข้าวสาร ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าการเดินทาง (น้ำมันรถ ค่าโดยสาร) ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน ค่าบันเทิง หวยและการพนัน

ค่าบุหรี เหล้า ขาดอง และอื่น ๆ ในขณะที่รายจ่ายเพื่อต้นทุนในการผลิตรวม จำนวน 922,435,193 บาทต่อปี ได้แก่ ค่าใช้จ่ายค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า และค่าเครื่องจักรต่าง ๆ

ตารางที่ 188 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอโนนสูง

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	94,132,639
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	94,132,639
ค่าสารเคมีเพื่อการผลิต	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	477,764,387
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	477,764,387
ค่าจ้าง ค่าแรงงาน ค่าเช่า	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	239,300,724
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	239,300,724
ค่าเครื่องจักรต่าง ๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	111,237,443
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	0
	จำนวนรวม	111,237,443
ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้อข้าวสาร	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	1,322,219,249
	จำนวนรวม	1,322,219,249
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออาหารที่จำเป็น	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	414,607,559
	จำนวนรวม	414,607,559
ค่าใช้จ่ายเพื่อซื้อขนมกรุบกรอบ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	127,503,111
	จำนวนรวม	127,503,111
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	77,929,389
	จำนวนรวม	77,929,389
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	33,670,361
	จำนวนรวม	33,671,361

ตารางที่ 188 แสดงรายจ่ายภาพรวมของประชากรจำแนกตามประเภทของรายจ่าย อำเภอโนนสูง (ต่อ)

ประเภทรายจ่าย	รายจ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	32,383,856
	จำนวนรวม	32,383,856
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	127,777,850
	จำนวนรวม	127,777,850
ค่าการเดินทาง (ค่าน้ำมันรถ ค่าโดยสาร)	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	165,566,630
	จำนวนรวม	165,566,630
ค่าน้ำ ค่าไฟ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	93,255,766
	จำนวนรวม	93,255,766
ค่าโทรศัพท์ บัตรเติมเงิน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	75,217,798
	จำนวนรวม	75,217,798
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	77,025,121
	จำนวนรวม	77,025,121
ค่าบันเทิง หวย และการพนัน	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	5,024,638,731
	จำนวนรวม	5,024,638,731
ค่าบุหรี เหล้า ยาแดง	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	28,354,909
	จำนวนรวม	28,354,909
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	รายจ่ายที่เป็นต้นทุนการผลิต (บาท)	0
	รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (บาท)	130,283,437
	จำนวนรวม	130,283,437
รวมทั้งหมด		8,652,869,960

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา (2553)

4) หนี้สินและเงินออม ข้อมูลจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จังหวัดนครราชสีมา ประจำปี พ.ศ. 2553 พบว่าในพื้นที่อำเภอโนนสูง ประชากรมีหนี้สินเฉลี่ย 3,397.70 บาทต่อคนต่อปี และพบว่าเกษตรกรในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีหนี้สินจากการกู้ ธกส. รวมกันจำนวน 727.1 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่กู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพจำนวน 590 ล้านบาท กู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาการศึกษาจำนวน 25 ล้านบาท และกู้เพื่อชำระหนี้ในระบบจำนวน 112.1 ล้านบาท

5) กลุ่มองค์กร กลุ่มองค์กรชุมชนและองค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอโนนสูง มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และกลุ่มโอท็อปที่สำคัญ ดังนี้

ก. กลุ่มองค์กรชุมชนและ องค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอโนนสูง มีดังนี้

ตารางที่ 189 แสดงกลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอโนนสูง

ชื่อกลุ่ม	สมาชิก	กิจกรรมหลัก	ชื่อประธานกลุ่ม
กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านธารปราสาทใต้	123	ผลิตภัณฑ์และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ จากกก	นางประนอม นิยมกลาง
กลุ่มอาชีพหัตถกรรมโต๊ะปูน	34	ผ้าหินขัด	นายเฉลิม ปูนกลาง
กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟางบ้านเปลาะปลอ	45	เพาะเห็ดฟาง	นายชาญ ทองดี
กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านไพล	58	แชมพูและครีมนวดสมุนไพร	นางคำมวน กลิ่งกลาง
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโนนมะกอก	54	อาหารจากเนื้อหมู	นางเครือฟ้า โจกกกลาง
กลุ่มปลูกพริกบ้านปำร้าง	89	ปลูกพริกสดพันธุ์ปำร้าง	นายเจริญ มูลทองหลาง
กลุ่มสหกรณ์การเกษตรสิรินทิพย์ จำกัด	145	สุราแช่	นางบุญปลูก แพนกลาง
กลุ่มหมอนวดพื้นบ้าน	12	สมุนไพรลูกประคบ	นางสาวนุสรา ชูพุดชา

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครงสร้าง ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอโนนสูง (2554)

ข. กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ โอท็อป ในพื้นที่อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

ตารางที่ 190 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอโนนสูง

ชื่อกลุ่ม	ประธาน	ที่อยู่
กลุ่มอาชีพหัตถกรรมจักสานใยพลาสติก	นายเอี่ยม รักษามิตร	หมู่ที่ 8 ต.ใหม่
กลุ่มผลิตปูนปั้นและสุขภัณฑ์จากปูนซีเมนต์	นายสมศักดิ์ กองทองหลาง	หมู่ที่ 4 ต.โดนด
กลุ่มหัตถกรรมประดิษฐ์ดอกไม้จากรังไหม	นางฉัฐพร แซ่จิ่ง	หมู่ที่ 1 ต.มะค่า

ตารางที่ 190 แสดงรายชื่อกลุ่มโอท็อปในพื้นที่อำเภอโนนสูง (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ประธาน	ที่อยู่
กลุ่มไม้กวาดตำบลบึง	นายชอบ จงกลกลาง	หมู่ที่ 1 ต.บึง
กลุ่มสตรีเย็บผ้าบ้านสระเพลง	นางสัญญา มุ่งเครือ	หมู่ที่ 1 ต.พลสงคราม
กลุ่มทอเสื่อ	นางสาวบุญเรือน กอบัว	หมู่ที่ 1 ต.จันอัด
กลุ่มประดิษฐ์มาลัยดินหอม	นางประทีน ขอเหนี่ยวกลาง	หมู่ที่ 7 ต.มะค่า
กลุ่มอาชีพสตรีทำปลาร้า	นางวันเพ็ญ จันตะเกา	หมู่ที่ 1 ต.ลำคองหงษ์
กลุ่มทอเสื่อ	นางทองย้อย เกมกลาง	หมู่ที่ 11 ต.เมืองปราสาท
กลุ่มแม่บ้านประสานใจแปรรูปผลิตภัณฑ์	นางสมัย เลากกลาง	หมู่ที่ 5 ต.ด่านคล้า
กลุ่มแมลงประดิษฐ์จากใบตาล	นางสมคิด จันทร์เพ็ญ	หมู่ที่ 12 ต.ด่านคล้า
กลุ่มผลิตชิ้นไม้เอนกประสงค์	นางสมคิด เอมกลาง	หมู่ที่ 9 ต.ด่านคล้า

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอโนนสูง (2554)

3.6.5 ลักษณะทางสังคม

1) ด้านประชากร อำเภอโนนสูงมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 26,691 ครัวเรือน มีประชากรจำนวน 119,113 คน เป็นชายจำนวน 58,316 คน เป็นหญิงจำนวน 60,797 คน มีรายละเอียดเป็นรายตำบลดังนี้

ตารางที่ 191 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอโนนสูง

ชื่อตำบล/เทศบาล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
เทศบาลตำบลโนนสูง	2,454	4,729	5,054	9,783
เทศบาลตำบลใหม่	2,710	6,017	6,061	12,078
ตำบลโตนด	2,044	3,653	3,936	7,589
ตำบลบึง	1,654	3,755	3,976	7,731
ตำบลคอนขมพู	1,393	2,663	2,691	5,354
ตำบลธารปราสาท	1,708	3,387	3,531	6,918
ตำบลหลุมข้าว	2,322	4,963	5,223	10,186
ตำบลมะค่า	2,456	4,941	5,201	10,142
ตำบลพลสงคราม	2,107	4,336	4,316	8,652
ตำบลจันอัด	1,181	2,424	2,457	4,881
ตำบลขามเต่า	1,501	2,988	3,128	6,116
ตำบลด่านคล้า	1,671	4,161	4,365	8,526
ตำบลลำคองหงษ์	1,493	3,288	3,380	6,668

ตารางที่ 191 แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอโนนสูง (ต่อ)

ชื่อตำบล/เทศบาล	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ตำบลเมืองปราสาท	1,774	3,664	3,847	7,511
ตำบลคอนหาวย	1,044	1,639	1,822	3,461
ตำบลลำมูล	833	1,708	1,809	3,517
รวม	26,691	58,316	60,797	119,113

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ วันที่ 5 สิงหาคม 2554

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานระดับอำเภอ (จปฐ.2) ปี พ.ศ. 2554 โดยการสำรวจจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ วันสำรวจ พบว่าอำเภอโนนสูง มีประชากรจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้

ตารางที่ 192 แสดงช่วงอายุของประชากร อำเภอโนนสูง

ช่วงอายุประชากร (ปี)	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
น้อยกว่า 1 ปี	191	196	387
1- 2	768	693	1,461
3 - 5	1,450	1,368	2,818
6 - 11	3,273	3,046	6,319
12 - 14	1,993	1,849	3,842
15 - 17	1,974	1,796	3,770
18 - 25	3,855	3,767	7,652
26 - 49	12,803	13,436	26,239
50 - 60	4,980	5,678	10,658
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	5,446	6,753	12,199
รวมทั้งหมด	36,763	38,582	75,345

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโนนสูง (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

2) ด้านการศึกษา

ก. ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอโนนสูง ส่วนใหญ่ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ในระดับชั้น ป.4 - ป.6 รองลงมาคือ ผู้ที่จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 193 แสดงระดับการศึกษาของประชากรอำเภอโนนสูง

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม (คน)
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	1,025	1,205	2,230
ต่ำกว่า ป.4	3,891	3,950	7,841
ป.4-6	19,346	21,190	40,536
ม.ศ. 1-3	184	95	279
ม.1-3	5,689	4,758	10,447
ม.ศ.4-5	76	64	140
ม.4-6	3,034	3,407	6,441
ปวช.	476	320	796
ปวส.	704	600	1,304
ปริญญาตรี	968	1,596	2,564
ปริญญาโท	42	40	82
ปริญญาเอก	3	5	8
อื่นๆไม่ระบุ	1,325	1,352	2,677
รวม	36,763	38,582	75,345

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโนนสูง (2554)

หมายเหตุ : จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริงจากการสำรวจนี้ อาจไม่เท่ากับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในทะเบียนบ้านได้

ข. สถานศึกษา ครูและนักเรียน อำเภอโนนสูงมีโรงเรียนจำนวน 85 แห่ง มีครูจำนวน 596 คน มีนักเรียนจำนวน 11,763 คน โดยเฉลี่ยจำนวนครู 1 คนต่อนักเรียนประมาณ 20 คน

ตารางที่ 194 แสดงจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอโนนสูง

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
ตำบลโนนสูง	6	65	1,365
ตำบลใหม่	6	35	888
ตำบลโดนด	4	28	480
ตำบลบึง	5	60	1,205
ตำบลคอนขมพู	5	22	450
ตำบลธารปราสาท	8	59	1,256
ตำบลหลุมข้าว	5	69	985
ตำบลมะค่า	8	49	1,286

ตารางที่ 194 แสดงจำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนจำแนกเป็นรายตำบล อำเภอ โนนสูง (ต่อ)

ตำบล/เทศบาล	จำนวนโรงเรียน	จำนวนครู	จำนวนนักเรียน
ตำบลพลสงคราม	6	14	270
ตำบลจันอัด	3	40	646
ตำบลขามเฒ่า	5	23	375
ตำบลด่านคล้า	6	28	510
ตำบลลำคองหงษ์	6	35	726
ตำบลเมืองปราสาท	6	33	564
ตำบลคอนหวาย	3	28	622
ตำบลลำมูล	3	8	135
รวม	85	596	11,763

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโคราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอ โนนสูง (2554)

ค. การศึกษาอื่น ๆ อำเภอ โนนสูงมีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน หรือศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในระดับอำเภอจำนวน 1 แห่ง และมีศูนย์บริการระดับตำบลจำนวน 16 แห่ง มีบุคลากรสายการสอนและครูอาสาจำนวน 16 คน มีนักเรียนจำนวน 2,124 คน มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจำนวน 16 แห่ง

3) ด้านการสาธารณสุข

ก. สถานบริการด้านการสาธารณสุขและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่อำเภอ โนนสูง มีสถานบริการของรัฐและของเอกชน ดังนี้

ตารางที่ 195 แสดงจำนวนสถานบริการสาธารณสุข อำเภอ โนนสูง

สถานบริการสาธารณสุข	จำนวน (แห่ง)	หมายเหตุ
โรงพยาบาลประจำอำเภอ	1	ขนาด 60 เตียง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	17	
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1	
คลินิกแพทย์	5	

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โนนสูง (2553)

ข. บุคลากรทางด้านสาธารณสุข (ไม่นับรวมเอกชน) ในพื้นที่อำเภอ โนนสูงมีบุคลากรทางด้านสาธารณสุข ดังนี้

ตารางที่ 196 แสดงจำนวนบุคลากรทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข อำเภอโนนสูง

บุคลากร	จำนวน (คน)	ประชากรต่อบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน
แพทย์	7	17,016
ทันตแพทย์	4	29,778
เภสัชกร	8	14,889
พยาบาลวิชาชีพ	71	1,677
นักวิชาการ	7	17,016
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	2,476	48
นักวิชาการสาธารณสุข	5	23,823
บุคลากรสาธารณสุขประจำสถานีอนามัย	102	1,168

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโนนสูง (2553)

ค. สถานการณ์ด้านสาธารณสุข ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 3 ปีซ้อนหลังโดยมีจำนวนผู้ป่วยและอัตราผู้ป่วยต่อประชากรแสนคน ที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ 197 แสดงการป่วยของประชากร อำเภอโนนสูง

ลำดับ	โรค	2551		2552		2553	
		จำนวน	อัตราป่วย	จำนวน	อัตราป่วย	จำนวน	อัตราป่วย
1	อุจจาระร่วง	74	1,495.25	61	1,232.57	41	828.45
2	ตาแดง	26	525.25	14	282.88	17	343.50
3	สุกใส	7	40.41	11	222.27	4	80.82
4	งูสวัด	2	40.41	4	80.82	4	80.82
5	คางทูม	4	80.82	7	40.41	2	40.41

ที่มา: รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโนนสูง (2554)

ง. อัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากร อำเภอโนนสูง ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2549 – 2553 ในพื้นที่อำเภอโนนสูง มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร โดยใช้อัตรา 1: 1,000 ของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 198 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร อำเภอโนนสูง

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2549	128,013	-
2550	126,690	- 1.03

ตารางที่ 198 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร อำเภอโนนสูง (ต่อ)

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2551	126,684	- 0.00
2552	126,464	- 0.17
2553	126,384	- 0.06

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ก. ด้านการป้องกัน ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีการจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ที่มีสถานีตำรวจภูธร โนนสูง 1 แห่ง คอยให้บริการประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้มีส่วนที่เป็นฝ่ายอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก การสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การเข้าร่วมสอบสวนและควบคุมการสอบสวนคดีอาญา การร่วมชันสูตรพลิกศพ ในหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท งานรับเรื่องราวร้องทุกข์และงานศูนย์ดำรงธรรม การแก้ไขปัญหาผู้มีอิทธิพลในพื้นที่และการปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

5) ด้านศาสนา การนับถือศาสนาของประชากรในพื้นที่โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 99.71 นับถือศาสนาพุทธ มีสถาบัน หรือองค์กรทางศาสนา คือ

- วัด	จำนวน 75	แห่ง
- สำนักสงฆ์	จำนวน 41	แห่ง
- ที่พักสงฆ์	จำนวน 4	แห่ง
- พระสงฆ์	จำนวน 198	รูป

6) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นผ่านวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นหลากหลายด้าน ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านการแปรรูปอาหาร ภูมิปัญญาด้านการทำมาหากิน และภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

7) ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ในอำเภอโนนสูง มีประเพณี การรำไทพอง มีกลุ่มรำไทพองตั้งอยู่ที่ บ้านเปลาะปอ ตำบลดอนชมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยการรวมกลุ่มของชาวบ้านที่ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยไว้เพื่อถ่ายทอดให้ลูกหลานได้สืบสานต่อไป ใช้แสดงตามโอกาสสำคัญต่าง ๆ และมีกิจกรรมอนุรักษ์ดนตรีไทย เครื่องดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยเราควรอนุรักษ์ไว้เพื่อให้ลูกหลานได้สืบสานวัฒนธรรมดนตรีไทยต่อไป

8) กีฬาและนันทนาการ มีสวนสาธารณะ 1 แห่ง คือ สวนสาธารณะโนนนาน นอกจากนี้มีสนามกีฬาในโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่ทุกแห่ง และมีการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาประจำปีของแต่ละองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างความสามัคคีให้กับประชาชนในพื้นที่ งบประมาณการจัดกิจกรรมได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองในพื้นที่ทั้งนักการเมืองระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

3.6.6 ลักษณะทางการเกษตร

1) การกลั่นกรอง อำเภอนोनสูงมีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งสิ้นจำนวน 323,358.25 ไร่ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 15,943 ครัวเรือน มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 199 แสดงจำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืช พื้นที่ปลูก และผลผลิตเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอนोनสูง

ลำดับที่	พืชเศรษฐกิจ	พื้นที่ปลูก(ไร่)	จำนวนครัวเรือนที่ปลูก	ผลผลิตโดยเฉลี่ย(กก./ไร่)
1	ข้าวเหนียว	320,666.50	15,635	535
2	มันสำปะหลัง	1,516.50	203	3,500
3	ข้าวโพด	1,175.25	105	800
4	ไม้ผล	1,534	250	1,500
5	พริก	210	123	150

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนोनสูง (2554)

2) ด้านปศุสัตว์ จากข้อมูลสำนักงานปศุสัตว์อำเภอนोनสูงประจำปี พ.ศ. 2553 พบว่าในพื้นที่มีเกษตรกรที่ทำการปศุสัตว์สำคัญดังนี้

ตารางที่ 200 แสดงการทำปศุสัตว์ในพื้นที่อำเภอนोनสูง

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	จำนวนสัตว์ (ตัว)	จำนวนครัวเรือน
1	โคเนื้อ	17,626	1,865
3	กระบือ	1,522	305
4	สุกร	6,698	1,400
6	เป็ดเนื้อ	4,318	45
8	ไก่พื้นเมือง	204,891	2,653

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอนोनสูง (2553)

3) ด้านการประมง จากข้อมูลสำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2553 พบว่าอำเภอนोनสูงมีการทำประมงน้ำจืด มีสัตว์น้ำจืดที่จับได้รวมทั้งอำเภอจำนวน 409.60 ตันต่อปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 201 แสดงปริมาณการจับสัตว์น้ำในพื้นที่อำเภอ โนนสูง

ลำดับที่	ชนิดสัตว์ที่จับ	ปริมาณการจับ(ตันต่อปี)
1	ปลาชุก	13.50
2	ปลาตะเพียน	201.80
3	ปลานิล	191.30
4	ปลาไน	3.00
	รวม	409.60

ที่มา: สำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา (2553)

3.6.7 ลักษณะทางอุตสาหกรรม

สถานประกอบการอุตสาหกรรมอำเภอ โนนสูงมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตดำเนินการและประกอบกร จำนวน 57 แห่ง ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะการประกอบการได้ดังนี้

ตารางที่ 202 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่อำเภอ โนนสูง

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน
อุตสาหกรรมเกษตร	6
อุตสาหกรรมข้าว	6
อุตสาหกรรมโรงฆ่าสัตว์	1
อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม	3
อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	3
อุตสาหกรรมเครื่องนอน	2
อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า	2
อุตสาหกรรมเคมี	3
อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์และเครื่องจักรกล	6
อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์	1
อุตสาหกรรมก่อสร้าง	6
อุตสาหกรรมไม้	6
อุตสาหกรรมพลาสติก	8
อุตสาหกรรมเหล็ก	2
อุตสาหกรรมโลหะ	2

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา (2553)

3.6.8 ลักษณะทางพาณิชย์กรรม

1) ด้านพาณิชย์กรรม อำเภอโนนสูงมีการประกอบกิจการด้านพาณิชย์กรรม ดังนี้

- ธนาคารสาขาในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีอยู่ จำนวน 1 แห่ง คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร			
- สหกรณ์	4 แห่ง	- ร้านจำหน่ายยาแผนโบราณ	5 แห่ง
- สถานธนาฑูบาล	1 แห่ง	- ร้านล้างอัดฟิล์ม	6 แห่ง
- โรงพิมพ์	2 แห่ง	- ร้านจำหน่ายแก๊สหุงต้ม	2 แห่ง
- ร้านขายรถมอเตอร์ไซด์	5 แห่ง	- ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า	2 แห่ง
- ขายวัสดุก่อสร้าง	11 แห่ง	- ร้านซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	11 แห่ง
- ร้านเหล็กตัด มุ้งลวด	5 แห่ง	- ร้านเสริมสวย ร้านตัดผม	87 แห่ง
- ร้านขายเครื่องจักรสาน	1 แห่ง	- ร้านขายของชำทั่วไป	824 แห่ง
- อุโมงค์รถยนต์	83 แห่ง	- ร้านให้เช่าโกดังเก็บของ	7 แห่ง
- ร้านขายยาและเวชภัณฑ์	4 แห่ง	- ร้านรับซื้อของเก่า	5 แห่ง
- ตลาดสด	2 แห่ง	- สถานีบริการน้ำมัน	41 แห่ง

2) การบริการ ด้านที่พัก ร้านอาหาร ในอำเภอโนนสูงมีโรงแรมหรือรีสอร์ท จำนวน 3 แห่ง กิจการบ้านเช่าจำนวน 4 แห่ง ร้านถ่ายรูป จำนวน 3 แห่ง และร้านอาหารทั่วไปจำนวน 69 แห่ง

3) การท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว

อำเภอโนนสูงมีสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้ พระปรางค์พลสงคราม อยู่ที่ตำบลพลสงคราม วัดมะรุม ตำบลพลสงคราม โบราณสถานบ้านหนองนา ตำบลพลสงคราม กู่ปราสาท ตำบลเมืองปราสาท บึงกล่อ ตำบลใหม่ และแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท

3.6.9 ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐาน

1) การคมนาคม ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอจังหวัด รวมทั้งในหมู่บ้านมีรายละเอียด ดังนี้

ก. ทางรถไฟ สายตะวันออกเฉียงเหนือ (สายนครราชสีมา-หนองคาย) ผ่านตัวอำเภอโนนสูง และวิ่งผ่านตำบลด่านคล้า ตำบลโนนสูง ตำบลมะค่า และตำบลพลสงคราม

ข. ทางรถยนต์ มีดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (สายนครราชสีมา-หนองคาย) ผ่านพื้นที่ตำบลโดนด ตำบลคอนหวาย ตำบลบึง ตำบลคอนชมพู และตำบลธารปราสาท

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2067 (สายโนนสูง-ขามสะแกแสง) ระยะทาง 21 กิโลเมตร ผ่านตำบลคอนหวาย ตำบลใหม่ ตำบลโนนสูง ตำบลลำคองหงษ์ ตำบลขามเต่า และเข้าเขตอำเภอขามสะแกแสง

- ถนนสายโนนสูง – โนนไทย มีระยะทางรวมประมาณ 19 กิโลเมตรเป็นถนนลาดยางระยะทาง 13 กิโลเมตร
- ถนนสายโนนสูง – สระจันทร์ ระยะทาง 16 กิโลเมตร ลาดยางตลอดสาย
- ถนนสายโนนสูง – บ้านกระสัง ระยะทาง 19 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรัง
- ถนนสายโนนสูง – บ้านมะค่า ตำบลมะค่า ระยะทาง 22 กิโลเมตร เป็นถนนลูกรังตลอดสาย ขณะนี้กำลังดำเนินการพัฒนาให้เป็นถนนลาดยางตลอดสาย
- ถนนสายโนนสูง – บ้านหลุมข้าว ตำบลหลุมข้าว ระยะทาง 20 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางตลอดสาย
- ถนนสายโนนสูง – บ้านคอนรี ตำบลคอนขมิพู มีระยะทางรวมทั้งหมด 17 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางระยะทาง 10 กิโลเมตร
- ถนนสายหญ้าคาใต้ – บ้านหนองหัวฟาน อำเภอขามสะแกแสง มีระยะทางรวมทั้งหมด 30 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางระยะทาง 10 กิโลเมตร
- ถนนจากบ้านโตนด – บ้านหนองโจด ระยะทางทั้งหมด 7 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางระยะทาง 4 กิโลเมตร
- ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ จำนวน 75 สาย เป็นระยะทาง 309.20 กิโลเมตร

2) การโทรคมนาคม ติดต่อสื่อสาร อำเภอโนนสูงมีหอกระจายข่าวอยู่ในพื้นที่กระจายอยู่ทุกหมู่บ้านใช้เพื่อการสื่อสารกันภายในหมู่บ้าน มีโทรศัพท์สาธารณะน้อยและมีจำกัด ทำให้ประชาชนในพื้นที่หันไปใช้โทรศัพท์มือถือเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความสะดวกสบาย และในพื้นที่มีเครือข่ายโทรศัพท์มือถือครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกเครือข่าย

3) ประปา พื้นที่อำเภอโนนสูงมีระบบประปาส่วนภูมิภาคจำนวน 1 แห่ง ซึ่งประชาชนผู้ใช้บริการเป็นประชาชนที่อยู่ในเขตเทศบาลเป็นหลัก ส่วนในระดับหมู่บ้านมีระบบประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

4) แหล่งน้ำ ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ในระดับครัวเรือนและระดับชุมชนดังนี้

ตารางที่ 203 แสดงจำนวนแหล่งน้ำในพื้นที่อำเภอโนนสูง ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554

ประเภทแหล่งน้ำ	2552		2553		2554	
	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง	ทั้งหมด	ที่ใช้ได้ในฤดูแล้ง
บ่อส่วนตัว	59	56	59	56	0	0
บ่อสาธารณะ	34	19	34	19	13	6

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอโนนสูง (2554)

5) ไฟฟ้า ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจำนวน 1 แห่ง โดยส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีไฟฟ้าใช้ครบหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกหลังคาเรือน

3.6.10 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายที่ไม่สามารถอุ้มน้ำได้ และในบางพื้นที่ของอำเภอมีการแพร่กระจายของดินเค็มเนื่องจากมีการทำนาเกลือในพื้นที่อำเภอโนนสูงด้วย

2) ทรัพยากรน้ำ อำเภอโนนสูงมีทรัพยากรน้ำที่สำคัญ จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

- ลำน้ำมูลเป็นเส้นแบ่งเขตของอำเภอโนนสูงกับอำเภอจักราช และอำเภอโนนสูงกับอำเภอพิมายบางส่วน ตำบลที่ได้รับประโยชน์จากลำน้ำมูล ได้แก่ ตำบลโดนด ตำบลลำมูล ตำบลคอนขมพู และตำบลธารปราสาทบางส่วน

- ลำห้วยเชียงไกร ไหลผ่านอำเภอโนนไทย เข้าเขตอำเภอโนนสูง ผ่านตำบลจันอัด 6 หมู่บ้าน ตำบลด่านคล้า 7 หมู่บ้าน ตำบลโนนสูง 3 หมู่บ้าน ตำบลหลุมข้าว 5 หมู่บ้าน และตำบลคอนขมพู 5 หมู่บ้าน รวม 26 หมู่บ้าน

- ลำห้วยตะกั้งไหลผ่านตำบลด่านคล้า 3 หมู่บ้าน ตำบลลำคองษ์ 2 หมู่บ้าน และตำบลหลุมข้าว 3 หมู่บ้าน รวม 8 หมู่บ้าน

- ลำห้วยธารปราสาท ไหลผ่านตำบลขามเต่า 4 หมู่บ้าน ตำบลมะค่า 1 หมู่บ้าน ตำบลหลุมข้าว 3 หมู่บ้าน และตำบลธารปราสาท 7 หมู่บ้าน รวม 15 หมู่บ้าน

3) ทรัพยากรป่าไม้ อำเภอโนนสูงไม่มีพื้นที่ป่าไม้ขนาดใหญ่ แต่ว่ามีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ระดับชุมชนกระจายอยู่ในพื้นที่แต่ที่พื้นที่ไม่กว้างมากนัก เป็นการดูแลรักษาไว้เพื่อประโยชน์เป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติ

3.6.11 ด้านการเมือง

ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีความเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยมีพรรคการเมืองและกลุ่มต่าง ๆ ทางการเมืองที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ ดังนี้

ก.ระดับชาติ ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีพรรคการเมืองที่เข้ามามีบทบาทในพื้นที่อำเภอโนนสูงและมีการแข่งขันกันสูงในการเลือกตั้งทุกครั้ง แม้จะมีนักการเมืองระดับประเทศชื่อดังอยู่ในพื้นที่ แต่ที่ไม่มีสาขาพรรคการเมืองตั้งอยู่ในพื้นที่

ข.ระดับท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีการขับเคลื่อนทางการเมืองในระดับท้องถิ่น มีการแข่งขันกันสูงเพื่อเข้าไปสู่อำนาจการบริหารจัดการท้องถิ่นของผู้นำทางการเมืองระดับท้องถิ่น และบางครั้งก็อยู่ในกลุ่มหรือได้รับการสนับสนุนจากนักการเมืองระดับชาติด้วย

ค. การเมืองภาคประชาชน ในพื้นที่มีกลุ่มเครือข่ายประชาชนที่รวมตัวกันทำงานการเมืองภาคพลเมืองอยู่บ้าง และทำงานขับเคลื่อนประเด็นทางด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก และทำงานร่วมกับภาคีภายนอกด้วย

3.6.12 ด้านการจัดการภาคราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การปกครอง

การจัดระเบียบการปกครอง ในเขตพื้นที่อำเภอโนนสูง จำแนกการปกครองตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ ดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลาง ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีหน่วยงานราชการส่วนกลาง ตั้งอยู่ในพื้นที่ คือ โรงพยาบาลประจำอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้ ที่ทำการปกครองอำเภอ สถานีตำรวจภูธร สถานีตำรวจทางหลวง สำนักงานที่ดิน สำนักงานสรรพากร สำนักงานสถิติ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานศึกษาธิการ และสำนักงานประถมศึกษา

3) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมี 2 แห่งคือ สำนักงาน สหกรณ์การเกษตร และที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขโนนสูง

4) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอโนนสูงมีการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีศูนย์ประสานงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาในพื้นที่

ข. องค์การบริหารส่วนตำบล มีสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโนนสูง และมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแดง องค์การบริหารส่วนตำบลบึง องค์การบริหารส่วนตำบลธารปราสาท องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว องค์การบริหารส่วนตำบลคอนขมพู องค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า องค์การบริหารส่วนตำบลจันอัด องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า องค์การบริหารส่วนตำบลลำคองหงส์ องค์การบริหารส่วนตำบลด่านค้ำ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปราสาท และองค์การบริหารส่วนตำบลลำมูล

ค. เทศบาล อำเภอโนนสูงมี เทศบาลตำบล จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลโนนสูง เทศบาลตำบลใหม่ เทศบาลตำบลธารปราสาท เทศบาลตำบลคอนหวาย และเทศบาลตำบลมะค่า

5) การปกครองท้องที่ อำเภอโนนสูงได้มีการแบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 เป็น 16 ตำบล 207 หมู่บ้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 204 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอโนนสูง

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ตำบลโนนสูง	13	ชุมชนโนนหมั่น ชุมชนโนนสูง ชุมชนโนนตาอู่-โนนระเวียง ชุมชนดอนแก้ว-โนนนา -โนนสมบูรณ์ ชุมชนแสนสุข ชุมชนบ้านเพิ่ม ชุมชนบัว 1 ชุมชนบัว 2 ชุมชนบัว 3 ชุมชนกระพี้ - ตลาดเก่า ชุมชนศาลตาปู่ ชุมชนสวนผัก และชุมชนตลาดใหม่

ตารางที่ 204 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอ โนนสูง (ต่อ)

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ตำบลใหม่	16	บ้านหัวถนน บ้านสี่เหลี่ยม บ้านหนองโสน บ้านเพราม บ้านดอนม่วง บ้านจันดุม บ้านท่าระแวก บ้านใหม่ บ้านถนนถั่ว (ม.9) บ้านถนนถั่ว (ม.10) บ้านเกรา บ้านใหม่ (ม.12) บ้านดอนมัน บ้านหนองโสนพัฒนา บ้านใหม่คอนเปี้ย และบ้านเกราพัฒนา
ตำบลโตนด	12	บ้านสะเดาเอน บ้านด่านทองกลาง บ้านด่านเกวียน บ้านหนองงูเหลือม บ้านโตนดเก่า บ้านโตนด บ้านด่านโตนด บ้านทุ่งมน บ้านขาม บ้านโนนด่าน บ้านใหม่สะเดาเอน และบ้านไผ่สีทอง
ตำบลบึง	12	บ้านเพชร บ้านขามซังโค บ้านสำโรง บ้านบุ บ้านขามโนนสันติ บ้านบึง บ้านกระสัง บ้านหญ้าปลอก บ้านดอนขวาง บ้านขนานดี บ้านบึงมิตรภาพ และบ้านบึงพัฒนา
ตำบลคอนขมพู	13	บ้านคอนขมพู บ้านส้ม บ้านมะระ บ้านสระพรวน บ้านดอนรี บ้านเมืองทิ บ้านเปลาะปลอ บ้านศรีสุข บ้านคอนตะแบง บ้านคอนขมพูพัฒนา บ้านจอก บ้านมิตรภาพ และบ้านแสนสุข
ตำบลธารปราสาท	19	บ้านสำโรง บ้านตลาดแค บ้านวังม่วง บ้านตะขบ บ้านใหม่เกษมใต้ บ้านหญ้าคาใต้ บ้านปราสาทใต้ บ้านปราสาทเหนือ บ้านหญ้าคาเหนือ บ้านสระเตด บ้านคอนหวายสี่เหลี่ยม บ้านสามแยกตลาดแค บ้านใหม่เกษมเหนือ บ้านหัวทำนบ บ้านตลาดแคตะวันออก บ้านจิวตะแบก บ้านธารปราสาท บ้านคอนยาง และบ้านหนองแหนพัฒนา
ตำบลจันอัด	8	บ้านสำโรง บ้านจันอัด บ้านเหล่า บ้านโค้งกระชาย บ้านด่านดิง บ้านดอน บ้านใหม่ และบ้านโค้งกระพี
ตำบลหลุมข้าว	17	บ้านหลุมข้าว บ้านขาคิม บ้านสระจันทร์ บ้านท่ากระสัง บ้านหัวน้อย บ้านกอก บ้านดงพลอง บ้านไพล บ้านท่ากระทุ่ม บ้านใหม่หนองบัว บ้านชาด บ้านเพิก บ้านโกรกขาม บ้านไพลพัฒนา บ้านหลุมข้าวพัฒนา บ้านดงพลองพัฒนา และบ้านโนนตะโก
ตำบลมะค่า	14	บ้านโนนดินทราย บ้านหัวใหญ่ บ้านหนองม้า บ้านดอนม่วง บ้านถั่วเปบ บ้านพลจลก (ม.7) บ้านนพลจลก (ม.8) บ้านหนองแจง บ้านจิวหนองปรือ บ้านหนองตะไก่อ บ้านเค็ดหิน บ้านมะเกลือ บ้านหัวบึง และบ้านหนองม้าใหม่

ตารางที่ 204 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำแนกตามตำบล อำเภอ โนนสูง (ต่อ)

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ตำบลพลสงคราม	15	บ้านสระเพลง บ้านพลสงคราม บ้านโคกประะหอม บ้านเสลา บ้านหญ้าคา บ้านหนองหัวแรด บ้านมะรุ้ม บ้านคอนแฝก บ้านหนองนา บ้านโนนวัด บ้านคอนมันกระชาก บ้านหนองสรวง บ้านคอนมะเหลื่อม บ้านคอนบุคา และบ้านคอนแฝกพัฒนา
ตำบลขามเฒ่า	15	บ้านหนองห้าง บ้านไผ่ บ้านขามเฒ่า บ้านหนองพลอง บ้านกลิ้ง บ้านเกรียม บ้านสระพระ บ้านสำโรง บ้านคอนเพกา บ้านโนนกระถิน บ้านหนองสะแก บ้านถนนหัก บ้านโนนพัฒนา บ้านโนนกลาง และบ้านหนองพลองพัฒนา
ตำบลด่านคล้า	14	บ้านด่าน บ้านบุ (ม.2) บ้านบุ (ม.3) บ้านหนองหลักร้อย บ้านหัวบึง บ้านหนองสะแก บ้านคอนน้อย บ้านหนองหว้า บ้านด่านคนคบ บ้านคอนไร่ บ้านหนองกระทุ่ม บ้านโนนน้อย บ้านโคกเกริ่นร่มเย็น และบ้านหนองแมว
ตำบลลำคองษ์	12	บ้านโนนพรม บ้านสะพาน บ้านคองษ์ บ้านโนนสะพาน บ้านดอนผวา บ้านโนนลาว บ้านหนองศรีซุด บ้านกระถิน บ้านโนนบ่อ บ้านโนนกรด บ้านดอนพรหมสร และบ้านหนองศรีซุดพัฒนา
ตำบลเมืองปราสาท	13	บ้านเมืองทิ บ้านโนนตะกั่ว บ้านหนองอ้อ บ้านโค้งมะกอก บ้านโนนคราม บ้านคล้า บ้านปราสาท บ้านโนนตากกลาง บ้านดอนท้าว บ้านกระเพรา บ้านโนนพัฒนา บ้านดอนหนาด และบ้านคล้าเก่า
ตำบลดอนหวาย	7	บ้านดอนหวาย (ม.1) บ้านดอนหวาย (ม.2)บ้านหนองหวาย บ้านหนองตะครอง บ้านโนนมะกอก บ้านหนองบง และบ้านดอนตะแบง
ตำบลลำมูล	7	บ้านปำร้าง บ้านโนนทอง บ้านมะค่า บ้านนาราด บ้านนาราดพัฒนา บ้านหนองโจด และบ้านโนนมันเทศ

ที่มา : รวบรวมโดยคณะกรรมการโครงการทศวรรษใหม่ ปฏิรูปโครราช ปฏิรูปประเทศไทย อำเภอ โนนสูง (2554)

3.6.13 การวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอ

จากการจัดการประชุมเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนรวมทั้งสิ้น 64 คน ประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักธุรกิจ และ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการระดมสมองและวิเคราะห์ศักยภาพของอำเภอดังนี้

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยหนุนและปัจจัยที่เป็นปัญหาและมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่อำเภอ โนนสูงสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 205 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโนนสูง

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวก เนื่องจาก มีรถไฟวิ่งผ่าน และมีเส้นทางคมนาคมที่มีถนนมิตรภาพหนองคายผ่านและมีถนนเชื่อมต่อทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน - เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมาก - มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ของอำเภออย่างต่อเนื่องด้วยงบประมาณของท้องถิ่น 	<p>ก. ด้านกายภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่ดินเค็ม น้ำเค็ม ทำให้มีผลกระทบต่อ การทำการเกษตรในพื้นที่ - แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดแหล่งกักเก็บน้ำ และขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี - ประชาชนโดยส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทางมากกว่าการใช้ประโยชน์จากรถไฟสาธารณะ หรือรถโดยสารสาธารณะ - ถนนหนทางชำรุดมากคมนาคมไม่สะดวก
<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่ - มีเอกลักษณ์นามสกุลเดียวกัน (ลงท้ายด้วยกลาง) ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น - ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนท้องถิ่นยังเป็นความสัมพันธ์แบบเครือญาติ อยู่กันเป็นกลุ่ม ๆ - มีภาษาโคราชเป็น “ภาษาถิ่น”(มีอัตลักษณ์)ของคนชุมชนท้องถิ่น - ประชาชนในพื้นที่มีภูมิปัญญาการทำนา มีวัฒนธรรมชาวนา และมีการดำรงรักษาวิถีชีวิตการทำนาอย่างต่อเนื่อง - มีภูมิปัญญาด้านการรักษาแบบพื้นบ้านกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่อำเภอโนนสูง - มีแหล่งอารยธรรม 3,000 ปี ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของประเทศ 	<p>ข. ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - แม้ว่าจะมีสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในพื้นที่ แต่ว่าประชาชนมุ่งส่งบุตรหลานของตนเองไปศึกษาต่อในเขตเมืองนครราชสีมา - ปัญหาครอบครัวว่าเหว่ ขาดความอบอุ่น เนื่องจากคนวัยทำงานต้องเข้าไปทำงานในเมืองทิ้งไว้แต่เด็กกับคนแก่อยู่ในบ้านเพียงลำพัง - เด็ก เยาวชน กลุ่มเสี่ยง ขาดการดูแลอย่างจริงจังจากครอบครัว ผู้ปกครอง และโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กชิ่ง เด็กไม่เข้าเรียน และเด็กไม่รับผิดชอบต่อครอบครัวและชุมชน - กลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ตารางที่ 205 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโนนสูง (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นอำเภอที่ทำการเกษตรในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งทำการผลิตผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย และเป็นแหล่งข้าวหอมมะลิพันธุ์ดีของจังหวัดนครราชสีมา - เกษตรกรมีรายได้จากการขายข้าวเป็นหลัก และรองลงมา คือ รายได้จากการขายแรงงานในเมือง งานก่อสร้าง - มีสินค้าโอท็อปของชุมชนในเขตอำเภอโนนสูงจำนวนมาก - มีโรงสีข้าวอยู่ในพื้นที่จำนวนมากที่เป็นแหล่งการตลาดที่สำคัญของการจำหน่ายผลผลิตข้าวของเกษตรกรในพื้นที่ 	<p>ค. ด้านเศรษฐกิจ/อุตสาหกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีเกษตรกร และครัวเรือนยากจนในพื้นที่กระจายอยู่ในระดับตำบลและเทศบาลที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา - เกษตรกรยังมีการยึดถือวิถีเกษตรแบบดั้งเดิม (ทำนาอย่างเดียว) ยังไม่มีปรับเปลี่ยนให้เป็นแบบพอเพียงเพื่อความอยู่รอด - ประชากรในพื้นที่ที่มีรายได้ไม่มั่นคง (ทำนาครั้งเดียวโดยอาศัยน้ำฝน) ประชากรมีรายได้หลักจากการทำนา และการขายแรงงานเป็นหลัก - เกษตรกรขาดทักษะในการประกอบอาชีพทำนา (ทำนาแบบดั้งเดิม) ต้นทุนสูง ผลผลิตต่ำ - ไม่มีการแปรรูป (ทำนาขายข้าวเปลือก) โรงสีเป็นของนายทุนทำให้เกษตรกรได้กำไรจากการผลิตน้อย - ไม่มีการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากองค์ความรู้ และภูมิปัญญาที่มี เช่น การแปรรูปข้าวแต่ขาดการพัฒนา - การผลิตสินค้าโอท็อปสินค้าภูมิปัญญา ไม่ได้รับการพัฒนาให้ครบเนื่องจากยังไม่สามารถผลิตให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ - มีอุตสาหกรรมการทำนาเกลือ เป็นของนายทุนภายนอกไม่เกิดประโยชน์กับชุมชน แต่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่ทางการเกษตร - ประชาชนในพื้นที่มีหนี้สินสูง และยังไม่มีแนวทางในการลดปัญหาหนี้สินของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 205 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโนนสูง (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนในบางพื้นที่ของอำเภอโนนสูงมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง และมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง - มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอโนนสูง - มีกลุ่มผู้นำที่ตั้งใจดี และมุ่งมั่นทำงานเพื่อประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจังอยู่บ้าง - มีกลุ่มการเมืองภาคประชาชนที่ทำงานคู่ขนานกับการเมืองท้องถิ่นในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง 	<p>ง. ด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความแตกแยกและความขัดแย้งทางผลประโยชน์และทางการเมืองที่เกิดจากการเลือกตั้งท้องถิ่น(เลือกตั้งระบบเครือข่าย) รวมทั้งความแตกแยกที่เกิดจากการเมืองระดับชาติ คือการแบ่งสีเสื้อต่าง ๆ - มีการเมืองแบบผูกขาด มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง กรณีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. และข้าราชการในพื้นที่วางตัวไม่เป็นกลาง - องค์กรตรวจสอบการเลือกตั้งในพื้นที่ไม่เข้มแข็งพอที่จะทำงานตรวจสอบ และไม่มีการทำงานกันอย่างจริงจังเนื่องจากกลัวอิทธิพลของนักการเมืองในพื้นที่ - มีฐานการเมืองแบบจัดตั้ง (ใช้เงิน และอำนาจ) ในการกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง - ประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการเมืองการปกครอง ทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้าไปมีส่วนร่วมน้อย - ผู้นำไม่มีความรู้ ไม่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา - การทำงานของด้านการปกครอง (นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และการพัฒนาท้องถิ่น (เทศบาล อบต.) มีความขัดแย้งกัน ทำให้ไม่สามารถทำงานพัฒนาพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 205 วิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็งและจุดอ่อน ของอำเภอโนนสูง (ต่อ)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีประเพณีท้องถิ่น ได้แก่ ไหว้ตาปู่ เรียกขวัญข้าว ลงแขกเกี่ยวข้าว การแห่นางแมว และพิธีแรกนาขวัญ ที่มีการสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่อง - มีประเพณีสากล ได้แก่ ประเพณีปีใหม่ วันสงกรานต์ งานบวช งานแต่ง ที่ชาวบ้านให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงามต่อกัน - มีกิจกรรมงานวันข้าว คือกิจกรรมงานวันข้าวพันธุ์หอมมะลิ ประจำอำเภอ และเป็นงานที่มีความสำคัญต่อเกษตรกรในพื้นที่ - มีแหล่งโบราณคดี ได้แก่ แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท กู่ปรางค์ ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอันสำคัญของพื้นที่ด้วย - มีกิจกรรมร้องรำทำเพลงของท้องถิ่น ได้แก่ การรำโทนโนนสูง บ้านหลุมข้าว เพลงโคราช บ้านพะไล มีวงมโหรี ปี่พาทย์ หมอทำขวัญ นาค ลิเกโนนสูง บ้านใหม่กรอ - มีวัดในพระพุทธศาสนาจำนวน 101 วัด และประชาชนให้ความเคารพนับถือ มีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดมาอย่างต่อเนื่อง 	<p>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนขาดองค์ความรู้ และขาดการส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น - ประชาชนขาดการสร้างจิตสำนึก และให้ความสำคัญกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ในฐานะที่ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ - คนในพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีการยกย่องและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น - ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น แหล่งอารยธรรม 3,000 ปี บ้านปราสาท ตำบลธารปราสาท และ กู่ปรางค์ บ้านปราสาท ตำบลเมืองปราสาท

2) การวิเคราะห์ โอกาส และอุปสรรคหรือข้อจำกัด ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาพื้นที่อำเภอโนนสูงสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 206 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอโนนสูง

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p><i>ก.ด้านกายภาพ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลมีนโยบายในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โขง ชี มูล - มีหน่วยงานด้านการเกษตรคอยช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา - นโยบายด้านสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนรักเกษตร - นโยบายการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบชลประทาน ระบบท่อ - โครงการพัฒนาลุ่มน้ำของ อ.บ.จ.นครราชสีมา - การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมการขนส่งที่บรรทุกเกินน้ำหนัก 	<p><i>ก.ด้านกายภาพ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศทำให้เกิดภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม - ผลกระทบจากการทำนาเกลือ และเหมืองแร่เกลือหินของนายทุนทั้งในและนอกพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของดินเค็มที่ยากต่อการควบคุม - การให้ความสำคัญแหล่งโบราณคดีโนนสูง
<p><i>ข.ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายของรัฐที่สนับสนุนทางการเรียนและการดูแลผู้ด้วยโอกาส เช่น การเรียนฟรี 15 ปี - นโยบายรัฐที่สนับสนุนให้มีเงินกองทุนของหมู่บ้าน พัฒนากองทุนหมู่บ้าน กองทุนอยู่ดีมีสุข - นโยบายอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีวิถีโคราช ของ อบจ.นครราชสีมา - นโยบายส่งเสริมประเพณีงานบุญปลอดเหล้าของคณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา - อบจ.นครราชสีมา นโยบายการสร้างสมานฉันท์และนโยบายปฏิรูปประเทศไทย - การสร้างมาตรฐานของสถานศึกษาและการสร้างจิตสำนึกในการร่วมพัฒนาสถานศึกษาประจำท้องถิ่น(ชุมชน) 	<p><i>ข.ด้านสังคม (การศึกษา ครอบครัว เยาวชน กลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญา)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีอบายมุข การพนัน (หวย) สุรา สิ่งเสพติด ในพื้นที่กระจายโดยทั่วไป - มีการรับเอาวัฒนธรรมใหม่เข้าไปใช้ในพื้นที่ยากขึ้นและไม่มีการสืบทอดคุณค่าทางวัฒนธรรมเดิมทำให้คนในพื้นที่มีคุณธรรมจริยธรรมเสื่อมถอยลง - อิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติและความเจริญทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อเด็ก เยาวชน เช่น ตั้งครรภ์ก่อนแต่ง มีบุตรก่อนวัยอันควร การแต่งกายไม่เหมาะสม ใช้ภาษาไม่ไพเราะ การยกพวกตีกัน ยาเสพติด และการเล่นเกม

ตารางที่ 206 วิเคราะห์ศักยภาพ ด้านโอกาส และอุปสรรค ของอำเภอโนนสูง (ต่อ)

โอกาส	อุปสรรค/ข้อจำกัด
<p><i>ค.ด้านเศรษฐกิจ /อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายประกันรายได้ - นโยบายการพัฒนาทักษะอาชีพเกษตรกร - นโยบายแปรรูปสินค้าการเกษตร - นโยบายพัฒนาสินค้าโอท็อปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา - นโยบายสิ่งแวดลอม (นาเกลือ) - นโยบายพักชำระหนี้ ลดดอกเบี้ย - นโยบายพัฒนาสายพันธุ์ข้าวพื้นเมือง และสนับสนุนเมล็ดข้าวพันธุ์ดีของรัฐบาล 	<p><i>ค.ด้านเศรษฐกิจ /อุตสาหกรรม</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ราคาต้นทุนในการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เมล็ดพันธุ์ มีราคาสูงขึ้น - ราคาสินค้าเกษตรในตลาดมีความผันผวนสูง - รัฐอนุญาตให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งอยู่ในพื้นที่โดยที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วม และส่งผลกระทบต่อสภาวะทางแรงงานภาคการเกษตร - คู่แข่งทางการตลาดของสินค้าโอท็อปมีจำนวนมากขึ้น
<p><i>ง.ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายการต้านทานการซื้อสิทธิ์ขายเสียง มีกฎหมายลงโทษนักการเมืองที่ซื้อเสียง และให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเลือกตั้ง - โครงการพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง โดยสถาบันพัฒนาการเมือง - โครงการพัฒนาพัฒนาศักยภาพผู้นำ ของส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ - มีการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย (ปฏิรูปการเมือง) โดยเครือข่ายภาคพลเมืองในระดับจังหวัดและระดับประเทศ 	<p><i>ง.ด้านการเมืองการปกครอง</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำในพื้นที่บ่อยและผู้นำที่ได้มานั้นไม่มีสำนึก ไม่มีจิตวิญญาณในการทำงานพัฒนา - การคอร์รัปชันระดับประเทศที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น - สังคมโดยทั่วไปเห็นว่ากระบวนการคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติ จึงทำให้ยากกับการรวมกลุ่มเพื่อทำงานในการจัดการกระบวนการทุจริต หรือการบริหารงานที่ไม่โปร่งใส
<p><i>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - นโยบายส่งเสริมวัฒนธรรมตามประเพณีโดยอบจ.นครราชสีมา - นโยบายส่งเสริมประเพณีงานบุญปลอดเหล้าของคณะสงฆ์ และ อบจ.นครราชสีมา - นโยบายส่งเสริมภูมิปัญญาสินค้าโอท็อปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 	<p><i>จ. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - สื่อสารมวลชนที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิด และวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่น ละคร ข่าว และอื่น ๆ

3.6.14 ข้อเสนอแนะการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพ

จากการจัดเวทีอำเภอโนนสูง ที่ประชุมได้มีการนำเสนอให้มีการขับเคลื่อนประเด็นเพื่อนำไปสู่การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นเอกภาพทั้งภาครัฐ (ส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น) ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประชาชน นักวิชาการ ปราชญ์ชาวบ้าน นักการเมือง และอื่น ๆ รวมทั้งเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไปพร้อมกับการขับเคลื่อนงานปฏิรูปโคราช จึงมีข้อเสนอแนะให้ทำงานผ่านการขับเคลื่อนงานเชิงประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นเรื่องการจัดการกับปัญหาดินเค็มและน้ำเค็ม เนื่องจากในพื้นที่อำเภอโนนสูงมีการทำนาเกลือจำนวนมาก ทำให้เกิดการแพร่กระจายดินเค็มและทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานเกษตร รวมทั้งการจัดการน้ำในพื้นที่ให้เหมาะสมและใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

ประเด็นที่ 2 ประเด็นการจัดการปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะถนนที่อยู่ในชุมชนที่มีการก่อสร้างไม่ได้มาตรฐานและชำรุดก่อนกำหนด โดยให้มีการติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีการดำเนินการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ 3 ประเด็นการแก้ปัญหาทางสังคม ลดปัญหาเด็กในพื้นที่เข้าไปเรียนในเขตเมืองนครราชสีมาได้มากขึ้น และทำให้เด็กได้อยู่ใกล้ผู้ปกครองด้วย และเป็นการพัฒนาคุณภาพและเพิ่มความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัว เพื่อลดปัญหาสังคมอื่น เช่น ปัญหาเด็กและเยาวชนติดยา ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ไม่สนใจเรียน ปัญหาเด็กติดเกม ติดเพื่อน ซึ่ง เล่นการพนัน รวมทั้งลดปัญหาความเสื่อมถอยของศีลธรรมและคุณธรรมของคนในพื้นที่ ที่สำคัญจะเป็นการเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัว

ประเด็นที่ 4 ประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อลดปัญหาความยากจนในพื้นที่ โดยการเพิ่มศักยภาพทางด้านอาชีพให้กับประชากรในพื้นที่และเพิ่มโอกาสในการแสวงหารูปแบบการสร้างอาชีพใหม่ ที่เน้นการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งการลดต้นทุนการผลิตรวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตด้วยการพัฒนารูปแบบการแปรรูปที่ง่าย ลงทุนน้อย ชุมชนดูแลกันเองได้ รวมทั้งปรับรูปแบบในการผลิตทางการเกษตรให้มีความหลากหลายมากขึ้น และพัฒนาตลาดสินค้าโอท็อปให้มีเครือข่ายที่มากขึ้น

ประเด็นที่ 5 ประเด็นทางด้านการเมืองการปกครอง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้การเมืองภาคพลเมือง โดยการส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตยในระดับชุมชน ต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น

ประเด็นที่ 6 ประเด็น ทางศิลปะ วัฒนธรรม ความเชื่อ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ดั้งเดิมของชุมชน โดยการทำการศึกษาและจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ จัดกิจกรรมทางประเพณีที่เป็นการยึดหลักคุณค่าอย่างจริงจัง ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาให้ทั่วถึง และให้เด็กเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม